

Študentská vedecká aktivita

Konvergenčné a divergenčné procesy v eurozóne

Marek Baranyai

Stanislav Červenka

Sekcia: Financie, bankovníctvo, investovanie

Konzultant: Zimková Emília, doc. Ing. Phd.

Banská Bystrica

2011

Obsah

Úvod	3
1. Definovanie nominálnej a reálnej konverencie	4
1.1. Nominálna konverencia	4
1.2. Reálna konverencia	5
2. Zhluková analýza	5
3. Analýza vybraných ukazovateľov	6
3.1. Analýza verejného dlhu	6
3.2. Analýza produktivity práce	8
3.3. Analýza jednotkových mzdových nákladov (ULC)	9
4. Záver	11
Použitá literatúra	12
 Tabuľka1: Produktivita práce krajín Eurozóny	13
Tabuľka2 : Verejný dlh krajín eurozóny	13
 Graf 1 : Zhluková analýza verejného dlhu krajín eurozóny	7
Graf 2 : Zhluková analýza produktivity práce krajín eurozóny	9
Graf 3 : Zhluková analýza jednotkových mzdových nákladov (ULC) krajín eurozóny	10

Úvod

Vznik Hospodárskej a menovej únie bol dôležitým medzníkom v histórii európskeho kontinentu. Hospodárska kríza odhalila skutočnosť, že hospodárenie na dlh môže vážne ohroziť platobnú schopnosť krajiny. V našej práci analyzujeme ekonomické ukazovatele súvisiace aj s dlhovými problémami väčšiny krajín eurozóny a čo predchádzalo tomu, že sa stali nekonkurencieschopnými oproti ostatným ekonomikám v eurozóne. V prvom rade vznik Európskej únie bol najprv politickým projektom, ktorý bol až neskôr nasledovaný ekonomickou realitou a pri vzniku menovej únie bol umožnený vstup krajinám ktoré mali odlišné historické, ekonomické, politické, sociálne a geografické podmienky. Hlavným úsilím bolo, aby ekonomicky slabšie krajiny konvergovali ku silnejším a tak vytvorili dobrý základ pre fungovanie menovej únie. Avšak kvôli mnohým veličinám, ktoré sa v jednotlivých krajinách vyvíjali odlišným tempom prestali byť ako celok odolné voči asymetrickým šokom, ktoré tieto rozdiely ešte zvyšovali. Medzi tieto veličiny patrí najmä HDP v parite kúpnej sily, cenová a mzdová flexibilita, miera inflácie, produktivita práce, integrácia finančných trhov a stupeň otvorenosti ekonomiky. V našej práci sa venujeme najmä charakteristikám podobnosti jednotlivých krajín a odhadujeme možnosť reálnej konvergenzie. Pred vstupom do Európskej únie je každá krajina povinná podstúpiť konvergenčný program, v ktorom sa sledujú kritériá nominálnej konvergenzie. Tieto kritériá nedokážu interpretovať skutočnú konkurencieschopnosť ekonomiky a nepoukazujú na niektoré dôležité štatistiky, ktoré sú obsiahnuté v kritériách reálnej konvergenzie. Preto je našim cieľom poukázať na problematiku reálnej konvergenzie a rozdeliť jednotlivé krajiny do skupín podľa podobnosti vývoja niektorých dôležitých ukazovateľov.

1. Definovanie nominálnej a reálnej konvergencie

V tejto časti našej práce zadefinujeme nominálnu a reálnu konvergenciu, vymenujeme ukazovatele, ktoré meria, aký majú význam a vypovedaciu schopnosť.

1.1.Nominálna konvergenca

Nominálnou konvergenciou sa v širšom zmysle chápe „...konvergenca určitých makroekonomických indikátorov k úrovniam zabezpečujúcim makroekonomickú stabilitu v ekonomickom integračnom zoskupení“ (Kowalski, 2003). V užšom zmysle ju pre kandidátov na vstup do eurozóny definuje Maastrichtská zmluva. V tejto zmluve sú presne určené nominálne kritériá na vstup do eurozóny. Môžeme ich rozdeliť do dvoch skupín a to na menové a fiškálne kritériá. Medzi menové patria cenová stabilita, dlhodobé úrokové miery a stabilita výmenného kurzu. Fiškálne sú stanovenie maximálnej výšky verejného dlhu a deficitu verejných financií za jeden fiškálny rok.

Cenová stabilita

Členský štát vykazuje dlhodobu udržateľnú cenovú stabilitu a priemerná miera inflácie v priebehu posledného roka nesmie prekročiť o viac než 1,5% priemernú mieru inflácie v troch členských štátoch s najnižšou infláciou.

Dlhodobé úrokové miery

Priemerné dlhodobé úrokové miery v priebehu posledného roka nesmú o viac než 2% prekročiť úrokovú mieru troch členských štátov s najnižšou mierou inflácie.

Stabilita výmenného kurzu

Menový kurz by nemal byť vystavený devalvácii vnútri bežného fluktuačného pásma mechanizmu výmenných kurzov ERM počas minimálne dvoch rokov pred hodnotením pripravenosti na vstup do eurozóny.

Deficit verejných financií

Schodok verejných financií nesmie prekročiť 3% HDP. Táto podmienka musí byť splnená, ak deficit udržateľne a sústavne klesá a dosahuje hodnotu blízku odporúčanej hodnote, alebo ak prekročenie odporúčanej hodnoty je výnimočné a dočasné a hodnota deficitu sa veľmi neodchyľuje od odporúčanej hodnoty.

Verejný dlh

Celkový verejný dlh nesmie prekročiť 60% HDP. Táto podmienka nemusí byť splnená ak hodnota dlhu dostatočne rýchlo klesá a približuje sa k odporúčanej hodnote uspokojivým tempom.

1.2.Reálna konvergencia

Reálna konvergencia predstavuje proces dobiehania vyspelejších ekonomík menej rozvinutými. Meria sa ukazovateľom HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily, v porovnateľných cenových hladinách, (vypočítaných ako pomer parity kúpnej sily a trhového výmenného kurzu) a v produktivite práce (v parite kúpnej sily). Reálna konvergencia môže zahŕňať aj konvergenciu štruktúr produkcie, finančných trhov a inštitúcií, kvality inštitúcií, ktoré sú zamerané na reguláciu a vykonávajú dohľad, zamestnanosti, synchronizácii hospodárskych cyklov a mobilitu pracovnej sily. Stark(2003) poukazuje na to, že stupeň reálnej konvergenzie môže byť v prípade, keď sa do úvahy berie len HDP na obyvateľa, podhodnotený. Niekedy sa pojmom reálna konvergencia rozumie aj otvorenosť ekonomiky, zahŕňajúca podiel exportu a importu na HDP, či stav bežného účtu platobnej bilancie a prílev PZI v pomere k HDP (Komínková- Lalinský- Šuster 2005).

Proces reálnej konvergenzie v užšom slova zmysle (HDP na obyvateľa v PPP a porovnateľná cenová hladina) prebieha prostredníctvom rýchlejšieho rastu reálneho HDP v dobiehajúcich krajinách v porovnaní s dobiehanými krajinami (najmä v dôsledku rýchlejšieho rastu produktivity práce) a/alebo prostredníctvom zhodnocovania reálneho kurzu (prostredníctvom inflačného diferenciálu a/alebo nominálnou apreciáciou výmenného kurzu – tzv. menové dobiehanie.

Terminológia konvergenzie bola vyvinutá aj v súvislosti s teóriami rastových modelov. Vývoj rozdielov v ekonomickej vyspelosti medzi viacerými krajinami v čase sa bežne meria pomocou dvoch ukazovateľov a to je sigma a beta konvergenzie, avšak tejto problematike sa v našej práci detailnejšie zaoberať nebudeme. Sigma a beta konvergencia vychádzajú z neoklasickej ekonomickej teórie rastu, na základe ktorej všetky štáty konvergujú k rovnakej vyspelosti alebo a rovnakému ekonomickému výkonu

2. Zhluková analýza

Stankovičová I. a Vojtková M. (2007) definujú zhlukovú analýzu ako širokú paletu metód a postupov, ktoré používajú pri riešení problémov typológie objektov a ich klasifikácie. Cieľom zhlukovej analýzy je rozklad súboru objektov na niekoľko relatívne rovnorodých podmnožín (zhlukov, tried) tak, aby objekty patriace do rôznych zhlukov si boli čo najmenej podobné a objekty patriace do toho istého zhuku si boli podobné čo najviac.

Aby sme jednotlivé objekty správne zaradili do jednotlivých zhlukov používame niekoľko mier podobnosti. Podľa Sneah P.H. a Sokal R.R. (1973) existuje niekoľko mier podobnosti medzi objektmi, pričom voľba medzi nimi závisí okrem iného na sledovaných

znakoch, ktorých hodnoty nám charakterizujú objekt. Miery, podľa ktorých je zisťovaná podobnosť, boli rozdelené na miery vzdialenosti, asociačný koeficient, korelačný koeficient a pravdepodobnostné miery podobnosti. Využijeme hlavne miery vzdialenosti, ktoré Stankovičová a Vojtková (2007) opisujú ako miery nepodobnosti objektov vzhľadom na opačnú interpretáciu ich hodnôt. Vysoké hodnoty mier vzdialenosti charakterizujú odlišné objekty, zatiaľ čo pri ostatných mierach podobnosti je interpretácia opačná (ich vysoká hodnota poukazuje na závislosť, a teda podobnosť objektov). Vzdialenosť medzi jednotlivými objektmi môžeme určiť rôzne a to napríklad ako euklidovskú vzdialenosť, Hammingovu vzdialenosť, Minkowského vzdialenosť a Mahalanobisovu vzdialenosť. My využijeme euklidovskú vzdialenosť na zlúčenie objektov, ktoré sú si najviac podobné.

Cieľom zhlukovej analýzy je nájsť skupiny podobných objektov (krajín) s vybranými dátami (HDP, inflácia a pod.). Tieto skupiny objektov zaradíme do zhlukov, ktoré tvoria systém buď hierarchický alebo nehierarchický. Naším cieľom je zlúčiť objekty do aglomeratívneho (zlučovacieho) hierarchického systému. Ich podstatu Stankovičová s Vojtkovou (2007) vystihli v postupnom zlučovaní objektov od najpodobnejších až po najodlišnejšie. Na prvej úrovni tvorí každý objekt samostatný zhluk a na poslednej úrovni sú všetky objekty zlúčené do jedného zhuku. Hierarchické postupy nám pomocou počítačových programov (napr. SPSS alebo SaS) poskytnú spoľahlivú analýzu vstupných dát, ktoré môžeme znázorniť aj graficky pomocou hierarchického stromu – dendrogramu, kde je presne znázornená postupnosť jednotlivých zhlukov.

3. Analýza vybraných ukazovateľov

Pomocou počítačového programu SPSS sme analyzovali verejný dlh krajín eurozóny, produktivitu práce a jednotkové mzdové náklady (ULC).

3.1. Analýza verejného dlhu

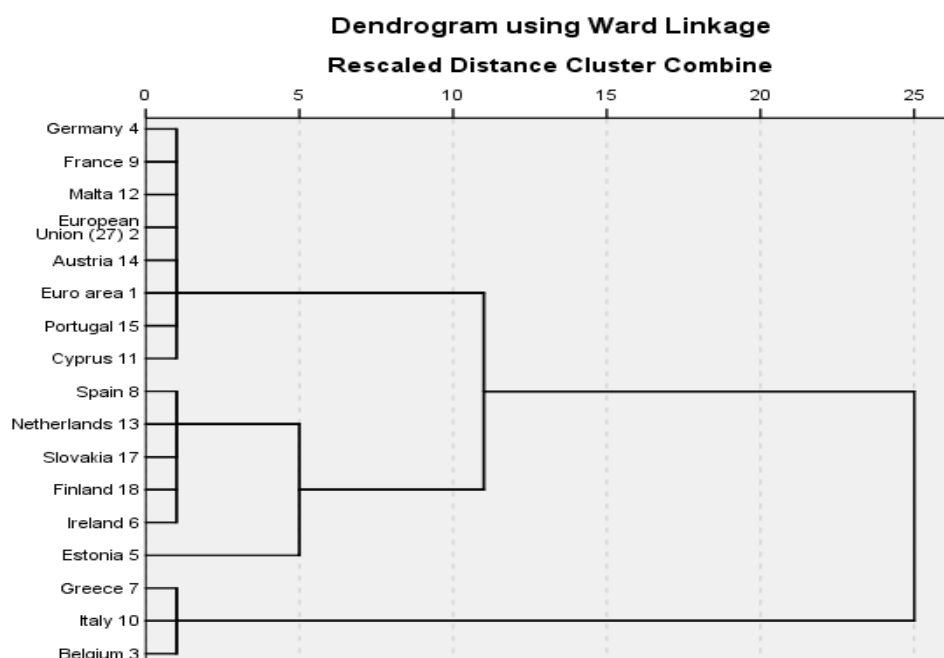
Verejný dlh je v jednotlivých krajinách eurozóny rôzny. V roku 1996 bol v Dubline schválený Pakt rastu a stability, podľa ktorého sa členské krajiny okrem iného zaviazali udržať svoj verejný dlh pod úrovňou 60% hrubého domáceho produktu. Tento záväzok neplnili „ľahúni“ eurozóny ako Nemecko a Francúzsko¹ a periférne krajiny eurozóny sa k nim pripojili a ani oni uvedený Pakt nerešpektovali. Po spracovaní údajov² sme pomocou

¹Eurostat :

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/refreshTableAction.do?sessionId=9ea7971b30e715c0aa2e797945a4b746ba157b867564.e34RaNaLaN0Mc40LcheTaxiLbN8Oe0?tab=table&plugin=1&pcode=teina220&language=en>

²Tabuľka2 : Verejnýdlhkrajíneurozóny

dendrogramu³ a využitím Wardovej metódy rozdelili krajiny eurozóny do 4 zhlukov. Prvý zhluk tvoria krajiny Nemecko, Francúzsko, Malta, Rakúsko, Portugalsko a Cyprus, ktoré majú najpodobnejší vývoj verejného dlhu. Patria sem zväčša ekonomicky silné krajiny. Druhý zhluk je tvorený Španielskom, Slovenskom, Holandskom, Fínskom a Írskom, ktoré majú relatívne nízke zadlženie a väčšina z nich ešte stále splňa požiadavky Paktu. Tretí zhluk tvorí samostatné Estónsko, ktoré za posledných 10 rokov viedlo zodpovednú politiku a pred krízou navyše plnilo Maastrichtské kritéria, čiže jeho dlh ostal na minimálnej úrovni a najnižší spomedzi krajín eurozóny. Štvrtý zhluk je tvorený nezodpovednými krajinami eurozóny s najvyšším zadlžením a to sú krajiny: Belgicko, Grécko a Taliansko. V prvom zhluku sú krajiny najviac podobne priemeru eurozóny, a aj 27 krajinám Európskej únie z čoho môžeme predpokladať konvergenciu týchto krajín k priemeru 27 krajín Európskej únie resp. priemeru eurozóny. Pri druhom zhluku bez ďalšieho výskumu nemôžeme predpokladať, ale ani vylúčiť konvergenciu, či divergenciu. Štvrtý zhluk je podľa dendrogramu vzdialený najviac od priemeru Európskej únie resp. eurozóny, kde môžeme predpokladať divergenciu. Tak isto aj Estónsko s tretím zhlukom sú vzdialené od priemeru eurozóny a môžeme predpokladať divergenciu. Z údajov je zrejmé, že ide o dve rôzne alternatívy. V prípade Estónska je možná pozitívna divergencia, no v prípade posledného zhuku to bude naopak negatívna divergencia a negatívne vzdialenie sa európskemu priemeru.

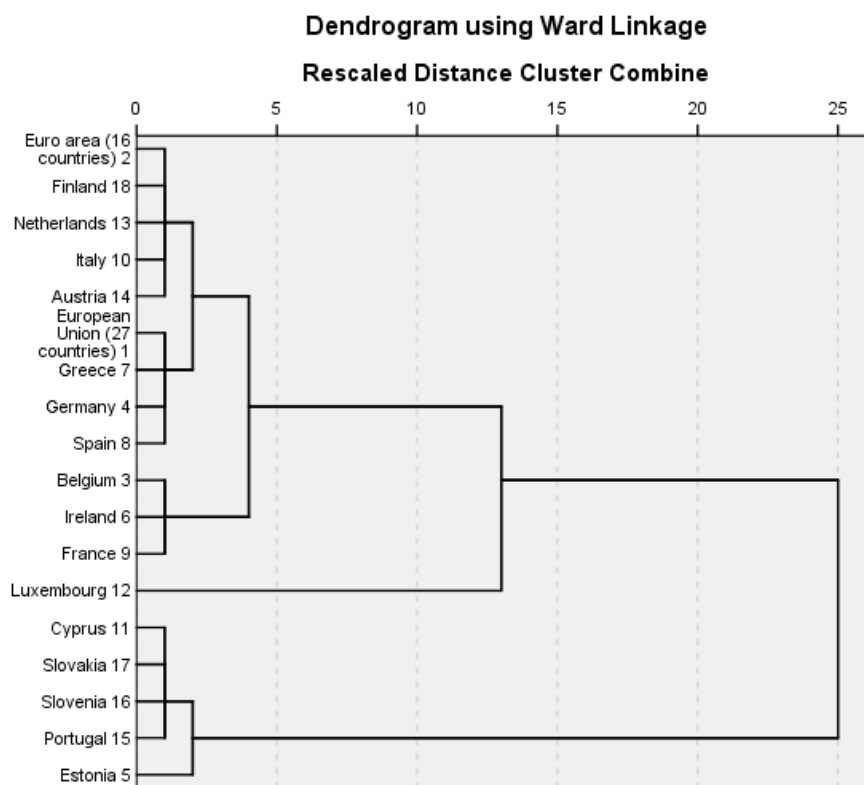

Graf 1 : Zhluková analýza verejného dlhu krajín eurozóny

Zdroj: Vlastné spracovanie.

3.2. Analýza produktivity práce

Produktivita práce počas sledovaného obdobia stagnovala v druhom zhluku krajín okolo Grécka, ktoré si počas 10 rokov držali svoju úroveň, no jednotkové mzdové náklady (ULC) v týchto krajinách rástli a pripojili sa k zhluku krajín ako je Nemecko, Španielsko a priemer EU. Avšak tu treba poznamenať, že v Grécku na rozdiel od Nemecka mzdy omnoho rýchlejšie a to najmä vo verejnom sektore. V období rokov 1999 až 2009 stúpili reálne mzdy v Grécku o 44,6 percenta a v Nemecku klesli o 6 percent. Vo verejnom sektore stúpili reálne mzdy v Grécku o 76,7 percenta. Myslím si, že táto štatistika jasne popisuje, prečo sa Grécko dnes nachádza v problémoch a Nemecko je relatívne zdravo rastúcou ekonomikou napriek tomu že v produktivite práce sú na podobnej úrovni. V ďalšom zhluku vidíme krajiny ako Fínsko, Holandsko, Taliansko, Rakúsko a priemer eurozóny. V týchto krajinách je produktivita práce relatívne vysoká, najvyššia bola v Taliansku v roku 1999, avšak počas 10 rokov rapídne klesla a priblížila sa k hodnotám ostatných krajín v tomto zhluku, v ktorých produktivita práce tiež poklesla, avšak podstatne menej. Preto to môžeme považovať ako jeden z problémov prečo sa aj Taliansko začína radiť medzi problémové krajiny. Ďalší zhluk tvoria krajiny ako Belgicko, Francúzsko a Írsko, u ktorých za posledných 10 rokov nedošlo k poklesu produktivity práce, dokonca Írsko vykázalo mierny nárast. Môže vzniknúť otázka, prečo sa Írsko dostalo do insolventnosti. Odpoveď je, že táto krajina má zdravú ekonomiku a problém bol len cyklický, konkrétne hypotekárna bublina a niektoré banky sa dostali do takých problémov, že bolo nutné ich zachrániť. Do posledného zhluku patríme aj my spolu so Slovinskom, Portugalskom, Cyprom a Estónskom. Slovensko a Estónsko konvergovali približne rovnakým tempom a dnes sú v produktivite práce na podobnej úrovni. Slovensko a Cyprus konvergovali tiež, avšak pomalšie a to aj preto, že v roku 1999 bola ich produktivita práce vyššia a dnes je všetkých päť krajín na podobnej úrovni. Jediné Portugalsko nevykázalo takmer žiadny nárast a aj preto dnes patrí medzi potenciálne krajiny, ktoré by mohli požiadať o pomoc z eurovalu. Samozrejme to nie je jediný faktor, na základe ktorého sa dlh zvyšoval, ale aj v Portugalsku rástli mzdy rýchlejšie ako produktivita práce, čo sa odrazilo na vyšších nákladoch na pracujúcich, hlavne vo verejnom sektore.

Graf 2 : Zhluková analýza produktivity práce krajín eurozóny

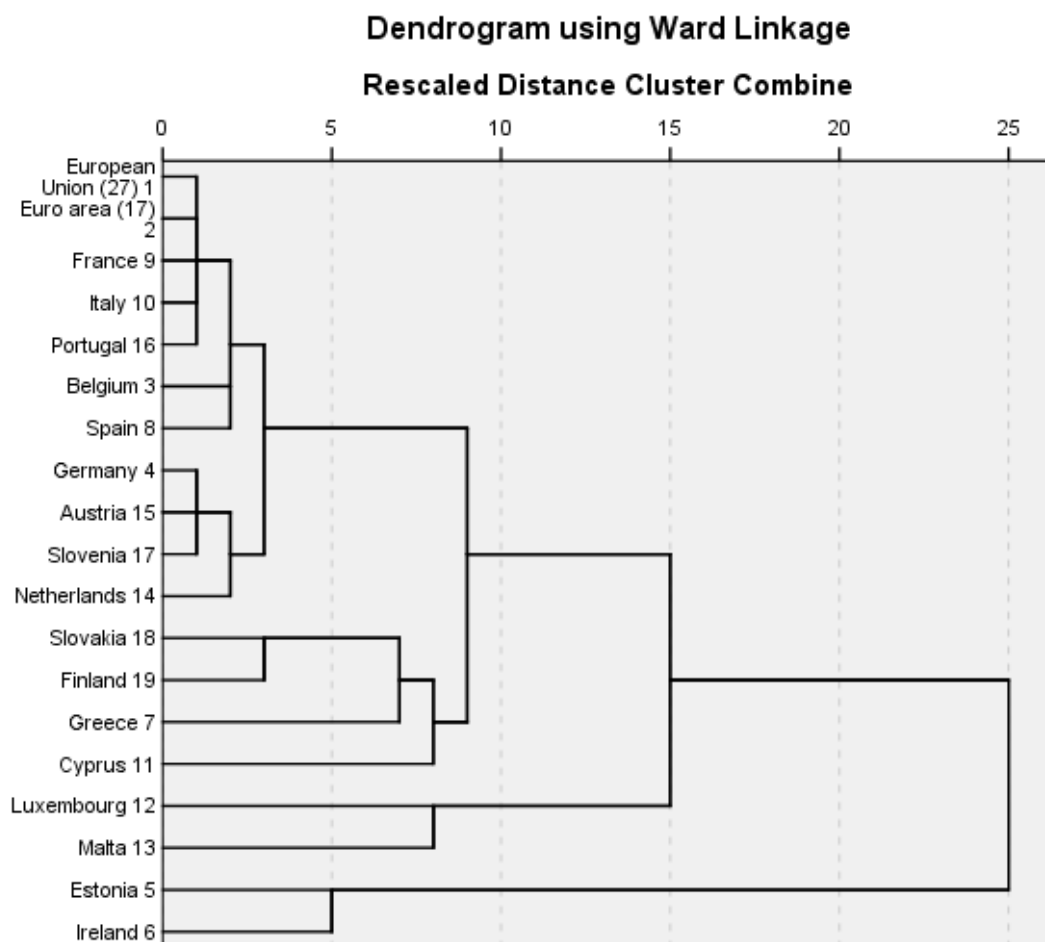
Zdroj: Vlastné spracovanie.

3.3. Analýza jednotkových mzdových nákladov (ULC)

Jednotkové mzdové náklady sa vo väčšine krajín vyvíjali rôznym tempom, čo má za následok, že nám vzniklo veľa samostatných zhlukov, okrem jedného, ktoré tvoria EU 27, eurozóna, Francúzsko, Portugalsko a Taliansko. V týchto krajinách jednotkové mzdové náklady rástli, resp. klesali stabilným pomalým tempom, okrem výkyvu v roku 2009, kde rapidne narástli. Najväčší nárast ULC v roku 2009 malo Portugalsko o 3,3 percenta. Ostatné krajiny, ako sme už spomínali, sa nezlúčili do väčších zhlukov a vývoj ULC bol v každej rôzny. Avšak vo väčšine z nich produktivita práce klesala, pokým ULC rástli, čo sa mohlo odraziť v deficite verejných financií a následne zvyšovať dlh a krajina sa stala menej konkurencieschopnou. Tento problém sa obyčajne rieši devalváciou meny, ale keďže tieto krajiny majú jednotnú menu, tak tento nástroj nemôžu využiť. To znamená, že väčšina krajín mala tendenciu skôr divergovať a vzdďaľovať sa od priemeru. Pokiaľ by sme však mali jednotnejšie fiškálne kritériá v únii ako celku, tak by sa dalo predísť problémom, ktoré vznikli aj kvôli negatívnemu vývoju ULC. Za zmienku stojí ešte vývoj v Estónsku, kde počas krízového roka stúpili ULC až o 8,4 percenta, avšak v roku 2010 ich opätovne dokázali znížiť

o 6,7 percenta. Aj vďaka tomu je dnes Estónsko krajina so zdravými verejnými financiami, čo sa bohužiaľ nedá tvrdiť o zvyšku eurozóny.

Na záver tejto analýzy by sme ešte chceli dodať, že sa nám použitím dendrogramu na analýzu ULC úplne nepodarilo dostať problémové krajiny do jednej skupiny, avšak údaje z tabuliek eurostatu jasne poukazujú na nerovnomerný vývoj ULC takmer vo všetkých členských krajinách.

Graf 3 : Zhluková analýza jednotkových mzdových nákladov (ULC) krajín eurozóny

Zdroj: Vlastné spracovanie.

4. Záver

Zhlukovou analýzou sme dokázali zlúčiť krajiny eurozóny, ktoré počas predchádzajúcich 10 rokov vykazovali podobné výsledky. Produktivita práce počas 10 rokov stagnovala vo väčšine krajinách eurozóny. Zhluky nám v tomto prípade ukázali krajiny, ktoré majú podobnú produktivitu práce a v ďalšom výskume budeme môcť detailnejšie zanalyzovať jej vývoj. V nadväznosti na jednotkové náklady vznikol opačný problém, kde sa vyvíjali veľmi rôznorodo a vytvorilo nám to niekoľko zhlukov z čoho plynie veľká diverzita vo vývoji jednotkových nákladov v krajinách eurozóny. Tento problém pôsobil na jednotlivé ekonomiky rôzne. Tam, kde produktivita práce stagnovala, príp. klesala a jednotkové náklady rástli, znižovala sa konkurencieschopnosť danej krajiny, čo by za normálnych okolností znamenalo devalváciu (znehodnotenie) meny danej krajiny. V podmienkach eurozóny sa riziko nekonkurenčného prostredia prenieslo na iné, zodpovednejšie krajiny alebo sa to odrazilo v deficite verejných financií. Konkrétne sankcie ani tresty pre nezodpovedné krajiny neboli vymáhané a deficit sa odrážal v celkovom zadlžení krajín. Niektoré boli zodpovedné a dodržiavali Pakt stability a rastu no iné ho hlboko porušili a dnes sa nachádzajú v nezávideniahodnej situácii. Tieto krajiny s podobným verejným dlhom majú tendenciu k divergencii. Čiastočné riešenie by mohla byť harmonizácia fiškálnej politiky a zvýšenie kompetencií Európskej centrálnej banky, no ak neprídu striktné a jednoznačné pravidlá hlavne vymáhateľné sankcie pre nezodpovedné krajiny, tak sa domnievame, že Eurozóna problém len oddiali. Euroval slúži len na zakrývanie súčasných problémov a odsúva ich dopredu, pričom riešenia neprichádzajú. Na škrtenie výdavkov a zvyšovanie príjmov v najproblémovnejších krajinách je už neskoro. Na jednej strane to vedie k štrajkom a zvyšovanie daňového zaťaženia, brzdí rast ekonomiky, tým pádom sa opäť znižujú príjmy a rastú výdavky na nepracujúcich občanov. Takto sa krajina dostáva do začarovaného kruhu, z ktorého sa dostať inak ako reštrukturalizáciou, resp. defaultom je takmer nemožné. Jasným príkladom tohto problému je Grécko, naopak v Írsku bol problém cyklický ako pred pár rokmi na Islande. Na záver by sme ešte chceli dodať, že skúmaním vývoja jednotlivých ukazovateľov sa nám iba čiastočne podarilo rozanalyzovať príčiny nestabilnej konvergenzie, resp. divergenzie niektorých krajín a hľadanie odpovedí na tieto otázky bude predmetom nášho ďalšieho výskumu v budúcnosti. Závery našej práce môžu byť využité pri tvorbe národohospodárskych politík, ktoré by mali Slovensko približovať k ekonomicky najvyspelejším krajinám eurozóny a taktiež by mali predísť vzniku problémov, ktoré sme popísali v jednotlivých analýzach.

Použitá literatúra

1. SNEATH, P.H.A., SOKAL, R.R.: Numerical Taxonomy: the Principles and Practise of Numerical classification. San Francisco: W.H.Freeman, 1973.
2. STANKOVIČOVÁ, I., VOJTKOVÁ, M.: Viacrozmerné štatistické metódy s aplikáciami. Bratislava: IuraEdition, 2007. ISBN: 978-80-8078-152-1
3. ŠIKULOVÁ, I. 2006. Konvergencia v procese Európskej menovej integrácie. Bratislava: Ekonomický ústav Slovenskej akadémie vied, 2006. ISBN: 80-7144-155-4
4. SMRČEKOVÁ, G. a kol.: Výzkumná studie : Reálna konvergence: souvislosti a příčiny, č.3/2008, Praha, Ministerstvo financí ČR.
5. ZIMKOVÁ, BIATEC, Ako sa poučiť z problémov eurozóny? č.2/2011, ročník 19. s. 8-11.
6. Eurostat(2006c): Economy and finance. Data. <<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/themes>>

Prílohy:

Tabuľka1: Produktivita práce krajín Eurozóny

geoltime	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
European Union (27 countries)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Euro area (16 countries)	112,8	112	111,2	110,5	109,5	109,7	109,6	109,6	109,4	109,6
Belgium	136,5	133,5	136,2	134,5	131,7	129,7	128,3	126,9	125,5	125,5
Germany	108	106,7	106,3	108,5	108,1	109,2	109,1	108,4	107,2	105,1
Estonia	46,9	48,1	50,9	54,5	57,4	60,5	62,1	65,4	64,4	65,5
Ireland	127,6	128,1	133,7	136,1	135,4	134,3	135,1	136,9	127,8	130,5
Greece	93,6	97,2	99,5	101,2	100,6	98,3	98,7	97,1	99,8	98,8
Spain	103,7	103,1	104,7	103,7	102	101,1	102,6	103,1	104,2	109,8
France	125	124,9	125,4	121,5	120,6	122,1	121,1	121,3	120	120,9
Italy	126	125,4	117,6	115,4	112,1	110,9	109,9	110,5	111,5	111,8
Cyprus	84,9	86,6	84,5	82,4	82,8	82,8	83,7	85,3	88,5	89
Luxembourg	175,9	162,2	163,2	167,1	169,6	169,3	178,6	179	177,7	170,3
Netherlands	114,4	113,2	113,2	110,7	112,2	113,9	113,8	113,9	114,3	111,1
Austria	120,6	115,2	117,1	118,1	117,5	115	115,9	113,9	114,2	113,2
Portugal	71,5	70,4	70,2	70,5	69,2	72,2	72,5	73,4	72,9	75,3
Slovenia	76,1	76,3	77,8	79,2	82	83,8	83,9	83,9	84,6	82,4
Slovakia	82,1	87	88,6	87,2	86,9	87,9	88,3	85,4	82,5	80,7
Finland	114,8	112,3	111,4	109,3	112,9	110,5	110	113	112,5	108,9

Zdroj: eurostat

Tabuľka2 : Verejný dlh krajín eurozóny

geoltime	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Euro area (EA11-2000,	68,7	68,4	68,2	69,3	69,8	70,4	68,9	66,4	70,1	79,2
European Union (27 co	61,8	61	60,4	61,8	62,2	62,8	61,5	58,8	61,8	74
Belgium	107,9	106,6	103,5	98,5	94,2	92,1	88,1	84,2	89,6	96,2
Germany	59,7	58,8	60,4	63,9	65,8	68	67,6	64,9	66,3	73,4
Estonia	5,1	4,8	5,7	5,6	5	4,6	4,4	3,7	4,6	7,2
Ireland	37,8	35,6	32,2	31	29,7	27,4	24,8	25	44,3	65,5
Greece	103,4	103,7	101,7	97,4	98,6	100	106,1	105	110,3	126,8
Spain	59,3	55,5	52,5	48,7	46,2	43	39,6	36,1	39,8	53,2
France	57,3	56,9	58,8	62,9	64,9	66,4	63,7	63,8	67,5	78,1
Italy	109,2	108,8	105,7	104,4	103,9	105,9	106,6	103,6	106,3	116
Cyprus	48,7	52,1	64,6	68,9	70,2	69,1	64,6	58,3	48,3	58
Malta	55,9	62,1	60,1	69,3	72,2	69,9	63,4	61,7	63,1	68,6
Netherlands	53,8	50,7	50,5	52	52,4	51,8	47,4	45,3	58,2	60,8
Austria	66,5	67,1	66,5	65,5	64,8	63,9	62,1	59,3	62,5	67,5
Portugal	48,5	51,2	53,8	55,9	57,6	62,8	63,9	62,7	65,3	76,1
Slovenia	:	26,8	28	27,5	27,2	27	26,7	23,4	22,5	35,4
Slovakia	50,3	48,9	43,4	42,4	41,5	34,2	30,5	29,6	27,8	35,4
Finland	43,8	42,5	41,5	44,5	44,4	41,7	39,7	35,2	34,1	43,8

Zdroj: eurostat